

ROM SOM ÅPNES OG LUKKES

Stabekk: Rom innenfor rom preger Mona K. Lalims malerier.

Det samme gjelder huset høyt oppe i lia vest for Oslo med vid utsikt over fjorden. Maleren arbeider med å avdekke nye rom – på alle plan – i kunsten og i livet.

TEKST: ANNE LISE GJETVIK FOTO: ELISABETH AARHUS

t hus har mange lag av levd liv, sier Mona K. Lalim.

Farger og erindringer er en del av konstruksjonen, både for bildene hennes og boligen.

Huset i Bærum er bygget i 1975, etter en brann. Mona og mannen er fjerde generasjon som har kunnet nyte den evige, og likevel så foranderlige, utsikten.

Fjordlandskapet er det samme som de første menneskene som bosatte seg her så, samtidig som de enorme byggekranene på det tidligere flyplassområdet nede i sjøkanten endrer omgivelsene. Deler av den store, bratte tomten er fredet som landskapsvernområde.

Her er en hage der man kan gå på **opdagelsesferd**, med rom som åpner og lukker seg. Her et urgammelt asketre, der et lite vann, så et område der flere kan samles, eller et sted der man kan sitte i fred med sine tanker. Mona tilbringer alle ledige stunder fra tidlig, tidlig om våren her ute.

Jeg hadde nok kanskje blitt gartner om jeg ikke var blitt kunstner, sier hun.

I hagens vestligste hjørne er det de siste årene kommet til et atelier, tegnet av arkitekt Inge Lødner. I en **hvit kube** med 5,2 meter under taket arbeider Mona frem bildene sine.

Utstillingen som åpner i oktober, har arbeidstittel *Reconstruction site 2014*. Den er en videreføring av tidligere kunstprosjekter hvor rekonstruksjon av rom har vært et gjennomgående tema helt siden 2004.

Da dette intervjuet ble gjort, var et stort maleri satt sammen av flere paneler, i ferd med å ferdigstilles i atelieret. Lag på lag av farger og strukturer trer frem fra billedflaten. En lindegrønn farge gir assosiasjoner både til veggfarger fra antikkens Pompeii, og fra rokokkoens 1700-tall, så vel som nåtid. Underliggende felter minner om gammel steinlegging og treverk. Øyet følger arkitektoniske linjer og oppdager rom etter rom i bildet.

- Jeg opplever at panelene i maleriene kan sees på som **visuelle «memory sticks»**, sier Mona. De åpner opp for ulike visuelle opplevelser og assosiasjoner alt etter hva man bærer i sitt hjerte av minner. Maleriene bygges og oppstår i en langsom prosess, over tid.

- Jeg ønsker å spille det maskuline uttrykket opp mot det feminine, det sårbare opp mot det harde og sette skarpe vinkler opp mot sarte farger, utforske materialet og bruken av olje, bladgull og aluminium. Utfordringen er å skape et helhetlig visuelt uttrykk hvor bildeflaten åpner opp for romlige tidløse assosiasjoner.

Flere av Mona Lalims arbeider fra tidligere serier består av en kombinasjon av klassisk oljemaleri og antikke bygningsfragmenter. De mindre arbeidene monteres ofte i en plexiboks, for å skape en tredimensjonal effekt.

Hun omgir seg gjerne med gjenstander som setter i gang prosesser, som gir tankeflukt og assosiasjoner. Arbeidet i atelieret blir en form for **meditasjon** der det indre, intuitive spiller sammen med den malerfaglige og kunsthistoriske bevisstheten. Dette vises tydelig i en stor serie fra Venezia, *Particolare* fra 2004, der

byens stofflighet og sanselige prakt ga inspirasjon til å utforske nye maletekniske ferdigheter.

Spillet med **konstruksjoner og grunnformer** er utgangspunkt for maleriseriene, som i *Recollection* fra 2000. Inspirasjon til serien kom fra kjennskapet til at kurven i et perlekjede danner den perfekte buen, og en fascinasjon av barokkens sammensatte billedspråk

Perlekonstruksjonene er nesten fotografiske i uttrykket, men det fantes ikke én perle i atelieret under arbeidet, alt er hentet frem gjennom Monas meditative arbeidsform.

Flere av maleriene fra ulike serier er å finne på sykehus og pleiehjem, eksempelvis er ett av de store perlemaleriene innkjøpt av Feiringklinikken, der bildet henger i mottagelsen på klinikken.

Jeg har fått vite at det virker beroligende på nyopererte hjertepasienter ...og pårørende, forteller Mona.

I utstillingen *Reconstruction* fra 2006, var det Villa Massimo in Laterano i Roma som var referanserammen, en serie malerier, foto og objekter i glass og plexi inspirert av villaens arkitektur, geometriske former og lys. Serien ble til etter flere studie opphold, blant annet på Circolo Scandinavo, kunstnerhuset i Roma.

Akkurat nå er Mona Lalims nye **livsprosjekt** rekonstruksjonen av en del av et 1600-talls hus i byen Terracina, sør for Roma. Her går man fortsatt på brostein fra antikkens Via Appia. Etter en **arkeologisk utgraving** inne i leiligheten fant de en cisterne fra tidlig middelalder og deler av kjøkkengulvet som er fra før Kristi fødsel.

Mona Lalim er opptatt av vår plass i historien. Vi må være bevisst hvor vi kommer fra, mener hun. «Hvis ikke planten har dype nok røtter, kan den lett dø.

I husets vestlige hjørne ligger atelieret. Påbygget er tegnet av arkitekt Inge Lødner.

De siste ti årene har rekonstruksjon av rom vært et gjennomgående tema for Mona K. Lalim. I oktober åpner hun ny utstilling.

Hjemmet er preget av historiske objekter, reiseminner, egne arbeider og andre kunstneres verk. Oppe t.h. sees et stort maleri av Lalim sammen med bilder av Wolfgang Gäfgen og Svein Jacobsen. T.v. et bilde av Hennie Ann Isdahl.

Mona K. Lalim omgir seg med ting som bidrar til å sette i gang prosesser. På og ved det store barokkbordet bidrar kunst og religiøse symboler til tankeflukten. Marit Wiklund har laget bysten av sønnen. T.v. et maleri av Hilde Iversen og under lampen t.h. et bilde fra Lalims serie med store barokkperler.

Lalims mindre arbeider monteres ofte i en plexiboks for å skape en tredimensjonal effekt.

NY UTSTILLING

Mona K. Lalims nye utstilling «Reconstruction site» 2014, med verk fra seriene Spor av tid og Balcone åpner i galleri Semmingsen på Tjuvholmen i Oslo 30. oktober. Lalims arbeider er vist på en rekke utstillinger i Norge og utlandet, hun har utført store utsmykningsoppdrag og bildene er innkjøpt av private og offentlige samlinger. Hun er også en del av kunstnerfellesskapet Open Space, som består av fire kvinnelige samtidskunstnere. Mona K. Lalim har hatt mange tillitsverv innen kunstverdenen. I 2008 fikk hun Statens garantiinntekt for kunstnere. Lalim.no